

Socijalizam luđaka

Errico Malatesta

1920.

Naslov je preuzet iz tjednika *La Giustizia*¹ iz Reggio Emilie, i, naravno, „luđaci” smo mi. *La Giustizia* prenosi dio našega članka „To su naše stvari” protiv predloženoga uništavanja usjeva te ga odobrava.

Međutim, onda nas nastoji uhvatiti u proturječju jer „anarhisti pozdravljaju svaki čin pobune, čak i nekoherentne i loše poput uništavanja usjeva... Umjesto da se žale na impulzivne i kaotične razloge koji nas neumoljivo okreću protiv radničke klase, anarhisti im se raduju kao da je riječ o simptomima revolucije te vrijeđaju one koji bi ih pokušali spriječiti... Anarhisti ne žele čuti za organizacije, za disciplinu, za „šefove”, žele da samo masa instinktivno reagira; ali neorganizirana, amorfn masa, vođena samo svojim trenutačnim strastima, nikad neće dovesti do stvaranja svijeta slobodnih i jednakih.”

Ljudi iz *La Giustizie* trebali bi nas bolje poznavati.

Mi se radujemo „impulzivnim i kaotičnim pokretima”, ako su oni simptomi nezadovoljstva, nestrpljivosti, revolucionarne energije, ali nastojimo, koliko je to moguće, tim pokretima dati prosvjetljenu svijest i precizan cilj. Kada nastanu pokreti, osjećamo dužnost da se solidariziramo s pobunjenicima i smatramo izdajom odreći ih se i prepustiti ih osveti vlasti, ali željeli bismo da se revolucionarne energije, umjesto što se rasipaju na male izolirane ustanke, koncentriraju u opći pokret koji bi vjerojatno, ako ne i sigurno uspio. Zapravo „mudri” socijalisti gase svojim ponašanjem u masama povjerenje u svoju revolucionarnu volju i čine da nezadovoljstva izbijaju prerano i raspršeno.

Mi se uzdajemo u gomilu, ali je nastojimo podučiti, prosvjetliti je, pobuditi u njoj želje i naviknuti je da ih sama ostvaruje, jer vjerujemo da, bez obzira na uvijek moguće slabosti i izdaje „vođa”, ne možemo govoriti o stvarnoj i konačnoj emancipaciji, ako je nisu izborili ljudi sami za sebe.

Mi vjerujemo u potrebu za organiziranjem, ali u slobodno organiziranje svjesnih ljudi koji se ujedinjuju kako bi udružili snage, a ne da bi masu podredili volji „vođa” koji onda postaju klasa birokrata čiji je interes izbjeći sve što bi moglo kompromitirati njihov položaj.

Mi želimo disciplinu, ali disciplinu koja znači dosljednost vlastitim idejama i poštivanje slobodno preuzetih obveza, a ne disciplinu vojarne koja znači poslušnost tuđim naredbama čije se razloge često ne poznaje ili koji su suprotni našoj volji i našim ciljevima.

„Mudri” socijalisti su krivi što su među anarhistima i mnogim svjesnim i buntovnim radnicima riječi *organizacija*, *partija* i *disciplina* diskreditirane. Na stranu riječi, među nama ustrajava i raste gorljiva želja da ujedini svoje stvarne snage i one pravih revolucionara u efikasnu akciju.

Koliko su često impulzivni pokreti postali „kaotični” jer su im „mudri”, umjesto da im pomognu i usmjere ih na neki cilj, stali na put i prekinuli ih.

Primjerice, u prošlogodišnjem pokretu protiv visoke cijene života koji se munjevito proširio Italijom, gomila je donosila robu, a trgovci su donosili ključeve skladišta u radničke komore. Ovi su mogli iskoristiti nemoć u kojoj su se našle državne vlasti za pokušaj općega komunističkog organiziranja. Umjesto toga, njihovi su ljudi radili na tome da umire narod, postali su *vatrogasci*, kako bi se danas reklo... i čim je zavladao relativan mir, ključeve su vratili svojim legitimnim vlasnicima. Tko bi bio kriv ako bi u nekoj sljedećoj prilici radnici odnijeli robu kući?

Iskreno, neka nas slobodno nazivaju ludima, ali nama se čini da su stvarni luđaci oni koji se u ovome bremenitom historijskom trenutku, kada smo pred dilemom ili revolucija ili okrutna reakcija, zavaravaju da mogu riješiti problem općinskim izborima i sličnim palijativnim sredstvima. To je kao htjeti gladnoga lava nahraniti pitama.

¹ Socijalistički tjednik koji je osnovao Camillo Prampolini 1886. u Reggio nell'Emilia.

Mi ne volimo nereda radi nereda, štrajk radi štrajka, niti vjerujemo u revoluciju s unaprijed zadanim datumom. Ali stremimo tome da se svaki pokret širi na sve kategorije, na sva mjesta, isprva miran a zatim... ono što je u stanju postati.

Mi raspirujemo vatru, a „mudri” se igraju vatrogasaca.

La Giustizia prenosi sljedeći Bakunjinov ulomak:

„Giljotina, taj prodoran instrument države, nije ubila reakciju, nego ju je oživjela.

Hladnokrvno prolijevati krv, uz obaveznu pratnju pravosudnoga licemjera, nesnosno je i užasno.

Kad se podiže revolucija radi emancipacije čovječanstva, treba poštivati život i slobodu ljudi; ali ne vidim zašto bi se trebale poštivati kese (odnosno „pravo” vlasništva).

Revolucija nije ni osvetnička ni krvnička.”

Buduću da je *La Giustizia* organ propagande te sigurno dolazi i u ruke ljudi koji nisu dovoljno upoznati s poviješću pokreta, možda bi bilo dobro da je svoje čitateljstvo podsjetila na to da je Bakunjin bio anarhist i da su ideje koje je izrazio u citiranome odlomku, ideje koje dijele svi anarhisti.

S obzirom na to da je objavljen na taj način u jednom antianarhističkom listu, između dva teksta antianarhističkih nagnuća, moglo bi se povjerovati da je funkcija toga odlomka da pobija anarhiste. Međutim, urednici *La Giustizie* sigurno su previše poštteni da bi imali takvu namjeru.

U svakom slučaju, zapamtit ćemo da su giljotina, državna pravda i nedostatak poštovanja prema životu i slobodi prihvatljivi državnim socijalistima, ali su u potpunoj kontradikciji s idejama i osjećajima anarhista.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
Socijalizam luđaka
1920.

Umanità Nova (Milano) br. 103 (27. lipnja 1920.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net